

Індекс 98146

ЮННАТ № 12(77), 2022

нічні амураліст

Міністерство освіти і науки України,
Національний еколого-натуралистичний центр учнівської молоді (НЕНЦ)

ХЛІБ ВОДОПЛАВНИМ: ДАВАТИ ЧИ НЕ ДАВАТИ?

Здавалося б, цілком невинний спосіб із користю провести час — погодувати хлібом диких качок під час прогулянки навколо міського озера. Кидання крихт черствого хліба в озеро чи річку як своєрідний ритуал під час родинної прогулянки набуло популярності в Європі ще в XIX столітті. Качки під час такої підгодівлі часто конкурють за кинуту їжу з лебедями, інколи з голубами. Навряд чи ми знайдемо статистику, скільки хліба з'їдають в Україні водоплавні пернаті, але от, наприклад, в одній лише Англії та Уельсі мешканці згодовують птахам шість мільйонів скибок хліба. Втім, експерти попереджають, що цим ми завдаємо птахам насправді більше шкоди, ніж користі. Така їжа не тільки небезпечна для здоров'я птахів, вона може завдати збитків і навколошній природі.

Хліб — це шкідлива нездорова їжа для диких водоплавних птахів, яка може призводити до серйозних проблем зі здоров'ям, біль хліб не має, по суті, жодної поживної цінності, власне, окрім калорій, йому більше нічого запропонувати птахові. Постійне підгодовування диких водоплавних таким кормом змушує їх покладатися на людину як на джерело корму, а не на свій природний раціон. Це щось схоже на те, як годувати власних дітей нездороовою їжею; вони зрештою стають залежними від цього, і їм стає складно їсти щось інше, а часто ще й не до смаку. Тому хлібна дієта — це легкий доступ водоплавних птахів до нездорового раціону, внаслідок чого вони недоотримують поживні речовини.

У віддаленій перспективі в таких птахів можуть сформуватися так звані «крила ангела». Це порушення, за якого крила птаха стирчать у горизонтальній площині, а не обтічно лежать на тілі. У більшості випадків птахи з такими порушеннями не в змозі літати. Це невиліковний стан, до якого призводить висококалорійний раціон,

багатий на білок і вуглеводи, але з низьким вмістом вітамінів D, Е та марганцю — це те, що отримуватиме птах, якщо живитиметься, насамперед, білим хлібом.

Окрім того, природоохоронці застерігають, що неспожитий хліб, який кисне та гніє у водоймі, може призводити до ще більших збитків. Він прискорює ріст бактерій і водоростей, що може отруювати й інші види, а також приваблювати хижаків.

Гнилий хліб посилює ріст водоростей на поверхні, які виділяють

токсини, шкідливі для популяції риб, а також створюють сморід. Це також перешкоджає надходженню сонячного світла до підводних рослин. Фекалії після спожитого птахами хліба чинять подібний ефект. Звісно, що не хліб єдиний є причиною таких проблем на водоймі. Передусім йдеється про міські озера, ставки та інші штучні водойми.

Рештки хліба ваблять хижаків, особливо щурів, які є переносниками лептоспірозу — хвороби, що небезпечна для людини. Намоклий і підгнилий хліб може бути домівкою для такого виду

цвілі як аспергіли, що при потраплянні в легені качок веде до їхньої загибелі.

Тож варто пам'ятати: лише тому, що качок споконвіку підгодовували хлібом, не означає, що це правильно. Якщо ми перестанемо підгодовувати водоплавні птахів, вони не зникнуть. Родини й надалі зможуть відвідувати міські водойми, щоб спостерігати за качками й лебедями. Дітей і надалі можна буде заохочувати дізнатися більше про цих птахів і їхню природну поведінку та звички.

Часопис «Птах»

ДОПОМОГА ПТАХАМ ВЗИМКУ. ПРИРОДООХОРОННА АКЦІЯ «ГОДІВНИЧКА»

Щорічно юннати Національного еколого-натуралистичного центру учнівської молоді беруть участь у природоохоронній акції «Годівничка» і турбуються всю зиму про пташок. І цього року не залишилися останньо.

Керівники разом з вихованцями НЕНЦ 05 грудня розвісили на території дендропарку «Юннатський» годівнички, пригостивши смаколиками наших пернатих друзів.

Ось і прийшла довгоочікувана зима. Наші «менші брати» в цей час чекають на нашу допомогу. Їм дуже важко пережити скорочений світловий день і за цей час знайти їжу.

Тварини готовуються до зими по-різному. Багато з них роблять запаси, дехто лягає спати, деякі птахи відлітають у теплі краї. А ось доля міських птахів багато в чому залежить від доброти, щедрості та мілосердя людини.

Особливо непросто птахам доводиться, коли випаде більш пухнастий сніг, покриваючи всю землю ошатним покривалом. Під снігом ховаються і небагаті джерела прожитку: розсипані по землі ягоди горобини і глоду, рештки насіння. Саме в цей нелегкий час пернатим співакам необхідна наша допомога. З якою радістю взимку, якщо спостерігати, оточують горобці і синиці годівниці з крихтами, шматочками хліба, пшоном, пшеничною крупою!

Допоможіть птахам взимку, тоді влітку вони присвятять вам свої найкращі пісні, та допоможуть зберегти ваші врожаї від шкідників!

НЕНЦ

МАЙСТЕР-КЛАС «ВЧИМОСЯ СОРТУВАТИ» У ЛІЦЕЇ СТАРОЇ УШИЦІ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Тематика навчання підростаючого покоління роздільному збиранню, сортуванню, переробці й утилізації побутових відходів є одним із важливих завдань освітнього процесу в закладах освіти Хмельницької області, що нині ставить державна влада перед педагогічними працівниками всієї нашої країни, адже вирішення проблеми зі сміттям у довкіллі є однією із обов'язкових і безальтернативних умов, які нині стоять перед Україною для прийняття її у Європейський Союз.

Прикладом раціональної реалізації цього завдання педагогами Хмельниччини на рівні населеного пункту став Староушицький ліцей, що на Кам'янецькій, де навчанню дітей роздільному збиранню сміття та догляду за довкіллям приділяють серйозну увагу, починаючи з початкових класів. А ще юні природолюбі цього ліцею активні учасники еко-проектів Всеукраїнського молодіжного руху Let's do it Ukraine, що проводяться під патронатом Міжнародного молодіжного руху «School Recycling World».

У контексті пропагування в дитячому середовищі ліцеїстів цього напряму роботи успішно працює активна учасниця екологічних проектів і масових заходів на теренах Наддністрянщини, вчителька початкових класів, керівник гуртка юннатів молодшого шкільного віку «Природа рідного краю» Лариса Афанасіївна Левко.

Проведений нею нещодавно майстер-клас «Вчимося сортувати» для учнів молодшого шкільного віку та гуртка юннатів, що діє у ліцеї Старої Ушиці під патронатом педагогів-натуруалістів Хмельниччини, в черговий раз засвідчив її високий рівень професіоналізму, педагогічної майстерності та вміння творчо досягати мети освітнього процесу як в урочний, так і в позаурочний час.

Вона доступно й переконливо пояснила дітям, що у природі немає ніякого сміття, а усе, що створила природа, є початком чогось нового. Але ми, люди, у процесі нашої життєдіяльності створюємо надзвичайно багато сміття, яке не знаємо куди потім подіти і що з ним робити.

На жаль, сьогодні звичайне побутове сміття оточує нас скрізь: воно валяється під нашими ногами, в лісі, в кущах, в річках, морях, ярах, степах, садах, на полях, ланах і на городах та під вікнами багатоповерхівок.

В Україні під цілими горами сміття вмирає родюча земля, на якій можна було б вирощувати хліб та плодові сади. Люди сьогодні стурбовані тим, що небезпечні речовини зі сміттєзвалищ можуть потрапляти до ґрунтових вод, створюючи проблеми для майбутнього. Вже сьогодні підземні води забруднюються настільки, що жителі деяких сіл черпають зі своїх колодязів не воду, а рідину непридатну для пиття й приготування їжі.

Щоб покращити стан навколишнього середовища, перестати засмічувати довкілля потрібно змінювати менталітет кожного із нас та читися з дитинства не завдавати шкоди тій домівці, в якій ми живемо.

В процесі проведення майстер-класу «Вчимося сортувати» керівник гуртка «Природа рідного краю» Лариса Афанасіївна Левко розширила уявлення своїх вихованців про планету Земля як наш спільній дім, а юні природолюбі укріпили свою дитячу громадянську позицію щодо необхідності захисту довкілля й потреби кожного з нас бути екосвідомим та небайдужими до проблем охорони навколишнього природного середовища, жити в гармонії з природою, а ще вони вчилися сортувати побутові відходи та дізнувалися, де і як їх переробляють для повторного використання.

Завдяки отриманим під час заняття новим знанням щодо поводження з побутовими відходами діти зрозуміли, що сортоване сміття можна переробити — воно автоматично перестає бути сміттям і натомість стає корисною сировиною, та знову служить для потреб людям.

Такі приклади результативної педагогічної творчості варті не лише уваги колег, а й гідного стимулювання педагогічної праці, її пропагування й наслідування в інших закладах освіти.

ПРОБЛЕМА МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ

Проблема медичних відходів сьогодні є надзвичайно актуальною, адже наша країна перешла зі стану пандемії Covid-19 у стан повномасштабних бойових дій на значній території східних українських земель, внаслідок чого ще більше ускладнилося збирання, тимчасове зберігання та утилізація медичних відходів, не кажучи вже про їхнє глобальне утворення. Ситуація зі збиранням, сортуванням та утилізацією різноманітних, а не лише медичних, відходів щоденно загострюється і стає все більш актуальною для українського суспільства, громадськості та влади, і вимагає до себе їхньої серйозної уваги й вживання конкретних та ефективних заходів.

За офіційною статистикою, тільки кожне лікарняне ліжко в Україні створює до 1,5 кг медичних відходів, що потребують утилізації! А скільки їх утворюється в польових умовах — важко уявити!

Вивчаючи зазначену проблематику та проводячи відповідні тематичні дослідження в окремо взятому регіоні Хмельницької області, учень 11 класу Гуківського ліцею, що на Чемеровеччині, вихованець гуртка «Юні валеологи» і Малої академії наук Владислав Бернадін, разом зі своїм науковим керівником та керівником гуртка М. Й. Лиськовою провели для старшокласників ліцею семінар-практикум «Проблема поводження з медичними відходами на території Гуківської громади» у рамках апробації результатів їх дослідження, з яким вони працюють у форматі гуртка юннатів та Малої академії наук.

Юннат Владислав, який навчається у профільному гуртку, що діє на базі ліцею під патронатом педагогів-натуруалістів Хмельниччини, ознайомив присутніх із проблемою поводження з медичними відходами у світі, Україні та місцевій громаді, роз'яснив способи їх класифікації та впливу на організм людини і навколоїшнє природне середовище, розповів про особливості маркування, зберігання та методи утилізації медичних відходів у Гуківській лікарській амбулаторії.

Разом учасники семінару-практикуму відпрацювали навички безпечної сортування медичних відходів, які утворюються в побуті та визначили джерела створення проблеми, з якими пов'язана небезпека медичних відходів.

Доповідач і його юні слухачі зазначили, що піднесена у науково-дослідницькій роботі та озвучена

Владиславом проблема є досить цікавою і в процесі дискусії зробили висновки, що в побуті також утворюється чимало медичних відходів, які належать до різних класів небезпеки. Оптимальним варіантом було б збір таких відходів і передавання їх до медичних установ, звідки вони, згідно з нормативно-правовими актами, мають транспортуватися на утилізацію у спеціальних установках.

На Хмельниччині є лише одна така установка у селі Осташки Хмельницького району — інсинератор, яка

шляхом піролізу утилізує медичні відходи, а всі медичні відходи місцевої громади утилізуються саме там. Тому для вирішення проблеми медичних відходів необхідно залучати громадськість та проводити просвітницьку роботу серед місцевого населення.

Піднім та цікавим став семінар для вихованців гуртка «Юні валеологи», адже ця тема тісно пов'язана із напрямом та тематикою їхньої навчальної діяльності під керівництвом Марії Йосипівни.

За матеріалами сайту «Юннати Хмельниччини»

КІЛЬКА ПОРАД щОДО ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ВДОМА

Українці почали адаптуватися до щоденних відключень електроенергії, мета яких — зняти навантаження і підтримати енергосистему країни. Багато хто закупив різні прилади для освітлення, обігріву та приготування їжі в умовах відсутності електрики. Проте не всі з них безпечні. В Україні почастішали випадки пожеж, пов'язаних із неправильним поводженням з електроприладами. Також трапляються вибухи газових балонів до компактних туристичних плит, які люди використовують для приготування їжі в домашніх умовах.

БУТИ ОБЕРЕЖНИМИ

Причиною пожеж стають як проблеми із електроприладами, так і вибухи газового приладдя. Тож у ДСНС закликають громадян бути особливо обережними.

Якщо полишаєте домівку, треба вимкнути всі електроприлади, якщо використовували газове обладнання або відкритий вогонь, впевнитися, що все погашено. Якщо ви вдома, і зникло світло, необхідно вимкнути електроприлади, особливо це стосується обігрівального обладнання та електроплит.

Одразу після відключення електрики варто вимкнути і витягти з розетки енергомісткі прилади (прачальні машини, чайники, бойлери, електроплити). Це робиться для того, щоб стрибки напруги після відновлення електрики не вивели їх з ладу. Можна придбати спеціальні пристрої, які захищають техніку від перепадів. Також краще вимкнути світло.

Після відновлення електропостачання варто розподілити навантаження, вимкніти електричні прилади по черзі. Якщо всі прилади вклопти одночасно, це може привести до перевантаження мережі та повторного відключення світла.

ОСВІТЛЕННЯ ОСЕЛІ

Найперше потенційне джерело пожеж — свічки. З ними треба поводитися дуже обережно. У ДСНС радять використовувати невисокі стійкі металеві свічники. Ставити їх треба на стійку поверхню, ідеальне місце — стіл. Відстань між декількома свічками має бути не менше 10 см. Тримати запалені свічки краще на безпечній відстані від горючих матеріалів, а також подалі від тварин.

Не варто палити свічки до кінця — треба залишати недогарок довжиною 2–3 см. Запалені свічки не можна залишати без нагляду. Їх треба гасити перед тим, як вийти з кімнати чи перед сном, або ж коли вони практично догоріли до дна. А краще — замінити свічки ліхтарями.

Також варто пам'ятати, що свічка — це не засіб для приготування. Для розігріву їжі допустима експлуатація лише сертифікованих приладів.

ГАЗОВІ ГОРІЛКИ

Люди, які живуть у багатоквартирних будинках і мають лише електроплити, почали купувати собі компактні туристичні горілки, які працюють на газових балонах. Це спрощує приготування їжі в умовах відсутності електрики. Проте треба дотримуватися низки правил, щоб користування цими приладами було безпечним.

Перед кожним використанням треба перевіряти цілісність балончика. Відсутність слідів витікання газу можна перевірити, наприклад, за допомогою мильного розчину. Варто пам'ятати, що газова горілка — це туристичний предмет, розрахований для використання на відкритому повітрі. Якщо він використовується у приміщенні, де живуть люди, там обов'язково має бути вентиляція.

І найважливіше: не можна допускати нагрівання балонів і потрапляння на них сонячних променів. Зокрема, в жодному разі не треба встановлювати горілку на електричну варильну поверхню. Є ризик, що ви забудете вимкнути поверхню після відключення світла, а після відновлення електрики вона нагріється, нагріє газовий балон, і він вибухне. Такі випадки вже не поодинокі.

Дбай про власну безпеку та безпеку своїх рідніх! Головне тепло та світло — не ззовні, а всередині кожного з нас. Під час війни та відключення світла ми боремося за перемогу!

Тетяна ДУДАР

«БЛЕКАУТ» НА ДОРОГАХ. ЯК ЗАЛИШАТИСЯ ПОМІТНИМ

Через режим суверої економії нічні вулиці багатьох українських міст практично не освітлюються. Крім побутових незручностей, це призвело до різкого зростання кількості дорожніх пригод.

Попереду зими, і відключення світла, на жаль, продовжувається й надалі. А всі ми в умовах вимушених обмежень повинні змінити свої звички та правила, щоб не наражати на небезпеку себе й навколоїшніх.

Правила для пішоходів

Кожен пішохід повинен знати, що у темний час доби та в умовах поганої видимості водіям складно його побачити. Особливо, якщо він одягнув темний одяг.

У такій ситуації пішохода можна розглядіти лише за лічені секунди до зіткнення. І навіть якщо миттєво натиснути на гальма, це вже не врятує від трагедії, оскільки гальмівний шлях автомобіля на швидкості 60 км/год становить не менше 30 метрів. А якщо дорога мокра, то навіть ще більше.

Для розв'язання проблеми Кабмін України вніс деякі зміни до правил дорожнього руху. Зокрема, у пункті 4.4 ПДР йдеться таке: «У темний час доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, що рухаються по проїжджій частині або узбіччі, повинні використовувати світловідбивальні елементи (стрічку, наклейку, жилет) або бути в одязі, що має світловідбивальні елементи, для своєчасного виявлення іншими учасниками дорожнього руху».

Щоб зобов'язати нарешті пішоходів «світитися» у темряві, 26 жовтня на розгляд Верховної Ради України внесли проект відповідного Закону. Він передбачає, що пішоходів, які у темний час доби пересуваються узбіччям доріг без світловідбивальних елементів на одязі, штрафуватимуть.

Як пішоходам залишатися помітними для водіїв у темний час доби

Вибираєте одяг світлих тонів. А ще краще, якщо він матиме сітловідбивальні деталі, які підвищать помітність у темну пору доби. На схемі вище видно, що, наприклад, пішохода у білому одязі водій зможе помітити на відстані 55 метрів. Для пішохода у темному одязі ця відстань не більше 20 метрів і її вже

явно замало, щоб водій встиг зреагувати. А ось пішохода у сітловідбивальному одязі водій **побачить із відстані 130–200 метрів** і йому точно не загрожує наїзд.

Купуйте світловідбивальну стрічку, або флікер. Флікери бувають різними: у вигляді наклейок, браслетів, стрічок, різних прикрас тощо. Їх можна надіти на руку чи повісити на рюкзак. Це зменшить ризик наїзду авто у 5–10 разів.

Дітям елементи, що відбивають, краще розташовувати на рівні голови. Річ у тому, що через менший зріст вони не так помітні на дорозі.

Не забудьте подбати про нашийники, що світяться, для своїх домашніх улюбленців.

Якщо на одязі немає сітловідбивальних елементів, майте при собі увімкнений ліхтарик. Можна використовувати з цією метою смартфон.

Не стійте у темряві близько до проїжджої частини на тротуарі. Неуважний водій, якого засліпили фари зустрічної машини, може вийти на тротуар.

При переході через дорогу зніміть навушники та кашлю, не відволікайтесь на телефон та уважно стежте за дорожніми обставинами.

Переходьте дорогу тільки там, де водії можуть очікувати на вашу появу.

Отже, ми з'ясували, що відключення освітлення вулиць значно підвищує шанси потрапити у ДТП. В умовах недостатньої видимості водії повинні бути особливо уважними, а пішоходам варто подбати про сітловідбивальні елементи на своєму одязі. Це значно підвищує помітність у темну пору доби й може врятувати вам життя.

Микола ЛАДУБА

ЯК НЕ НУДЬГУВАТИ ПІД ЧАС ВІДКЛЮЧЕНЬ СВІТЛА. КОРИСНІ Й ЦІКАВІ РОЗВАГИ, ЯКІ НЕ ПОТРЕБУЮТЬ СВІТЛА

У більшості з нас відключення електропостачання дорівнює відключенню життя. Ми існуємо від графіка до графіка, відкладаємо всі найважливіші справи на «світлий» період. Та попри те, що пітьма увірвалась у нашу буденність, час не зупиняється. Так, деякі справи неможливо виконати без електроенергії, ми змушені чекати та відкладати. Але багато занять залишаються для нас доступними навіть під час блекауту. Цілком можливо, саме до цих занять у нас і не доходили руки, коли ще сяяло світло.

ЯКЩО ТИ НАОДИНЦІ З ТЕМРЯВОЮ

1. КНИГИ

Чи не перше, що спадає на думку, коли відключили світло, — здмухнути пил з книжкових сторінок. Цей простий варіант завжди залишається безпрограшним. Адже перед вами відкривається можливість потренувати свою пам'ять, розвинути уяву, поповнити лексичний запас, насолодитися цікавою історією, відриватися від проблем. Та й хто ж не любить іноді романтизувати своє життя. Читання книги під тьмяним сяйвом ліхтарика або свічки — незвично казкова естетика, до якої ще не раз хочеться повернутися.

2. ФІЛЬМИ, СЕРІАЛИ

Коли гаджети та повербанки заряджені на сто відсотків, то чому б не глянути фільм чи серіал? Особливо якщо вони вже давно не виходять зі списку «на потім». З одного боку, блекаути породили багато хаосу та прокрастинації, а з іншого — дали нам і можливість подолати цю прокрастинацію (це відкладання на потім).

3. МУЗИКА

Улюблені пісні — психологічна панацея від багатьох негараздів. Знайомий та приємний мотив пісні допомагає почувати себе в затишку. Бодай коли на телефоні не залишилося заряду, можна наспівувати улюблені композиції, тим самим покращуючи собі настрій. Не важливо, чи є у вас хист до співу: якщо подобається — співайте.

4. ТРЕНАУВАННЯ ГОЛОСУ

Навіть якщо ви не плануєте працювати на радіо чи дублювати екранізації, голос — дуже важливий інструмент у житті. Чим зрозуміліша дикція, чим приємніший голос, тим краще вас буде сприймати оточення. Якщо ви хочете зайняти себе чимось цікавим, легким і водночас корисним, вправи для голосу — саме те, що треба. Їх можна робити хоч у цілковитій темряві. Ось декілька з них:

➤ «маска» (вимовляйте протяжний звук «м», намагаючись опустити тон голосу якомога нижче — так, щоб грудна клітка завібрувала. Вправа дуже вдало відкриває грудний реєстр, що робить голос нижчим і приємнішим);

➤ комплекс Стрельникової (дуже корисна дихальна гімнастика, яка не тільки покращує голос, а й допомагає позбутися закладеності носа. Принцип вправ — короткі шумні вдихи під час

неважких рухів: повороти голови, згинання корпусу, напівприєдання тощо);

➤ «літролл» і «тангролл» (ци діві вправи хоч і мають незвичні назви, є дуже простими, корисними і цікавими. Літролл — вимовляння звуку «брр» самими лише губами, а тангролл — вимовляння протяжного звуку «р». Ці техніки допомагають позбутися затисків у горяні та покращують дикцію).

5. СПОРТ, МЕДИТАЦІЯ

Підтримувати тіло й душу в тонусі — завжди актуально. Коли немає змоги вдивлятися в екран монітора та клацати клавіатурою, можна скористатися можливістю і зробити декілька спортивних вправ. Або ж під приємну мелодію чи шуми поринути в глибини свідомості, очищуючись від непотрібних думок. Байдрова зарядка або медитативна релаксація обов'язково покращать самопочуття і налаштують тіло з розумом на позитив.

6. ПРОГУЛЯНКА ТА ФОТОГРАФІЯ

Коли зранку немає електрики, а за вікном погожий день без гудків повітряної тривоги, то це привід подихати свіжим повітрям. Якщо є можливість, можна взяти з собою фотокамеру й поповнити галерею гарними знімками. Але обов'язково пам'ятайте про заборону знімання військової техніки та об'єктів критичної інфраструктури.

7. ПРИБИРАННЯ

Якщо ж погода залишає бажати кращого і ви можете сидіти в кімнаті, приділіть увагу навколошньому простору. Хоча пилосмок увімкнути не вдається, можна протерти пил з поверхонь, прибрати зайві речі, привести до ладу робочий простір. Вже давно доведено, що чистота й порядок у приміщені покращує психічну стабільність.

8. РУКОДІЛЛЯ

Хендмейд наразі у тренді. Плетіння з бісеру, в'язання, шиття, виготовлення ручних прикрас або предметів загального вжитку. Ці заняття, окрім того, що можуть неабияк захопити, ще й дають можливість непогано підзаробити. Кому ж не хочеться тепленького в'язаного светрика на зиму?

9. НАВЧАННЯ

Ніколи не пізно дізнаватися щось нове. Можливо, ви плануєте підтягнути іноземну мову або почати вивчення нової. Чи хотіли заглибитися в історію, науку, опанувати нові навички. Відсутність електрики не має ставати цьому на заваді. Достатньо лише запастися ручкою, блокнотом, ліхтариком та паперовим посібником.

10. ТВОРЧІСТЬ

Дайте волю своїм думкам вилитися на папір чудовим віршем або прозою. Ви давно хотіли поєксperimentувати з фарбами чи ескізами? Ви мимоволі можете вигадати унікальну мелодію, яка згодом пітеросте в повноцінну авторську пісню? Фантазуйте, креативте, вигадуйте. Час спливав дуже непомітно, коли ви наважуєтесь звільнити свою уяву.

РОЗВАГИ ДЛЯ КОМПАНІЙ

1. НАСТІЛЬНІ ІГРИ

Якщо у колі друзів або сім'ї вас застав блекаут, саме час витягнути настільні ігри. Шахи, шашки, доміно, карти, монополія, твістер. Існує дуже широкий асортимент настільних ігор на будь-яку тематику з різними принципами гри. «Містеріум», «Ханамікоджі», «Імаджинаріум», «Детектив клуб», «Форпост» і дуже багато інших — як класичних, так і нових.

2. ІГРИ ДЛЯ КОМПАНІЙ

Буває й таке, що під рукою немає ні шах, ні карт. Проте існує безліч інших розваг, які потребують лише людей та їхній ентузіазм.

Мафія. Гра в мафію дуже вдало впишеться в загальну атмосферу. Загадки, підозри, розслідування. Мати спеціальну настільну гру — необов'язково. Достатньо лише ручки і клаптиків паперу, на яких будуть записуватися ролі для гравців. У грі дві ключові фрази, які говорить неупереджений ведучий: «Місто засинає, прокидається мафія» і «Мафія засинає, прокидається місто». Перша дає сигнал усім заплющити очі, а мафії тим часом тихо обрати жертву. Друга — усім розплющити очі й обрати найбільш підозрілого гравця. Принцип гри простий — якщо ти мафія, не викликай підозр, а якщо звичайний мешканець — намагайся спіймати мафію і не стати жертвою.

«Хто я?». Один гравець загадує будь-якого персонажа, людину, річ, а інший гравець за допомогою питань намагається вгадати цього персонажа. Причому на питання можуть бути лише відповіді «так» чи «ні». Хто грав у «Акінатора», знає про це.

Крокодил. Гра для креативних та гнучких. За допомогою самих лише жестів та рухів намагайтесь зобразити будь-якого персонажа. Чим швидше ваші друзі його вгадають, тим краще.

Діжка сміху. Чим більше гравців у цій грі, тим краще. Кожний пошепки каже сусідові слово чи словосполучення. Далі один із гравців — ведучий — ставить по одному питанню, на яке інші гравці мають відповісти словом, сказаним сусідом. Наприклад: сусід сказав вам слово «вареник». Ведучий запитує у вас: «Що ти попросив цього року у Санта-Клауса?». Ви ж відповідаєте: «Я попросив вареник». Переможець — той, у кого відповідь буде смішнішою — далі бере на себе роль ведучого.

Гра тіней. Можна влаштувати цілий показ казкової історії за допомогою рук, роблячи і зайчиків, і вовчиків, і пташок.

3. РОЗМОВИ

Немає настрою грати? Завжди актуальним варіантом буде просто поговорити. Як казав Франческо Петрака, «найбільше і непомітніше час забирають розмови з друзями». Живе спілкування з друзями та родиною неабияк зближує вас та прикрашає, здавалося б, нудний вечір. Навіть якщо вам здається, що ви вже обговорили все на світі, завжди знайдуться теми, на які можна говорити вічно.

Анастасія АПИХТИНА

МАЙСТЕР-КЛАСИ ЗІ СТВОРЕННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ПАПЕРОВИХ СНІЖИНOK

Пропоную вашій увазі 10 ідей для виготовлення новорічного оздоблення у різних техніках.

Зраз думки у всіх вже зовсім не про уроки і навчання, та й семестрові оцінки вже виставлені. Тож пропонуємо залучити школярів і разом виготовити оригінальний паперовий декор.

Чи знали ви, що навіть сніжинки з паперу можна виготовляти у цілком відмінних техніках? Я підібрала 10 найцікавіших майстер-класів для вашого натхнення.

1. СНІЖИНКА ТЕХНІКОЮ ВИТИНАНКИ

Витинанка – один із видів мистецтва, яким володіли ще давні слов'яни. Сніжинка є одним із його різновидів. Створіть дивовижні мережеві поробки та прикрасьте ними вікна!

2. СНІЖИНКА З БАХРОМОЮ

Така сніжинка виготовляється з трьох аркушів різноманітного паперу, кожен із яких складається за принципами техніки оригамі. Однак головною «родзинкою» такого декору є баҳрома.

Баҳрома – це вид оздоблення у вигляді тасьми з висячими з одного боку будь-якими підвісками (нитками, папером, шнурками тощо). Її нескладно зробити власноруч. Головне, що для цього потрібно, – гострі ножиці.

3. СНІЖИНКА У ТЕХНІЦІ КВІЛІНГ (ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ)

Квілінг – мистецтво виготовлення різноманітних пласких і об'ємних композицій із вузьких смужок паперу, скручених спіраллю. Для виготовлення поробок у цій техніці можна використовувати спеціальний папір для квілінгу або виготовити довгі смужки однакової ширини власноруч.

Для створення такої сніжинки можна використовувати як кольоровий, так і білий папір.

4. СНІЖИНКА ТЕХНІКОЮ ПЛЕТИННЯ

Із використанням тонких смужок паперу можна створювати вироби і в інших техніках, зокрема в плетінні. Виготовлені у такий спосіб сніжинки мають надзвичайно оригінальний вигляд!

Створюючи таку сніжинку, потрібно бути надзвичайно акуратним. Для закріплення смужок паперу між собою знадобиться клей.

5. СНІЖИНКА ТЕХНІКОЮ ОРИГАМІ

Оригамі – давньокитайське мистецтво, сенс якого полягає у виготовленні оригінальних паперових фігурук шляхом створення загинів і складок на аркуші.

Із використанням техніки оригамі можна створити справжній витвір мистецтва! Однак для цього потрібна неабияка посидочість, акуратність і зосередженість.

6. МОДУЛЬНЕ ОРИГАМІ

Модульне оригамі відрізняється від класичного насамперед тим, що виріб складається не з одного, а з кількох аркушів. Усі складові елементи скріплюються між собою.

Створення поробки у цій техніці нагадує складання конструктора LEGO – усі елементи, які у цьому разі ідентичні, потрібно лише скріпити між собою відповідним чином.

7. СНІЖИНКА ТЕХНІКОЮ МОДУЛЬНОГО КІРІГАМІ

Кірігамі – японське мистецтво, яке виникло не так давно, всього 40 років тому. На відміну від загальновідомого оригамі, його сенс полягає у створенні на аркушах симетричних фігурних надрізів.

Модульні кірігамі так само, як і оригамі, складаються з кількох елементів, які утворюють єдину композицію.

8. ФІГУРНА СНІЖИНКА ЗМІШАНОЮ ТЕХНІКОЮ

Техніка створення такої поробки не така складна, як може здатися на перший погляд. Для її виготовлення знадобляться 5 невеличких аркушів кольорового паперу, клей та гострі ножиці.

Така сніжинка, як і модульне оригамі, також виготовляється з однакових елементів. Однак у цьому разі всі елементи не просто скріплюються, а склеюються між собою. На кожному модулі попередньо робляться фігурні надрізи.

9. ПОДАРУНКОВА ЛИСТІВКА ТЕХНІКОЮ POP UP З СНІЖИНКОЮ

Ймовірніше, у вас також у дитинстві були книжки з казками на зразок «Кота у чоботях»: перегортаєш сторінку, а там цілий світ, мов оживас, – об'ємний замок, деревя та інше, які були «сховані» між аркушами, доки книга була закрита. Усі ці елементи створені за принципами POP UP.

POP UP – це техніка створення об'ємних фігур, що можуть складатися. Вона зовсім не складна, опанувати її з легкістю зможуть навіть наймолодші школярі. Створіть разом із дітьми святкову листівку зі справжнім дивом усередині!

10. КІЛЬКАШАРОВА ОБ'ЄМНА СНІЖИНКА З МЕРЕЖИВОМ

Для виготовлення такої сніжинки попередньо необхідно 3 типи шаблонів. Власне, вони однотипні, але мають різний розмір. Із кожного шаблону потрібно виготовити по 7 однакових деталей – майбутніх складових елементів сніжинки. Також за допомогою транспортура необхідно накреслити коло і розділити його на 7 секторів.

Для склеювання модулів між собою цілком достатньо клею ПВА.

Щоб поробка виглядала більш яскравою, радиально центральну її частину оздобити намистинами чи кулькою з бісеру.

Творча робота сприяє виникненню піднесеної настрою, а створення поробок разом – сприяє згуртуванню колективу. Тож зі святами!

Анастасія НАЛИВАЙКО

РОБОТИ ПЕРЕМОЖЦІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО БЛІЦ-КОНКУРСУ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТИЧНОГО СМАЙЛУ

Свинаренко Софія

Бойко Єлизавета

Грибан Марія

Таці Вікторія

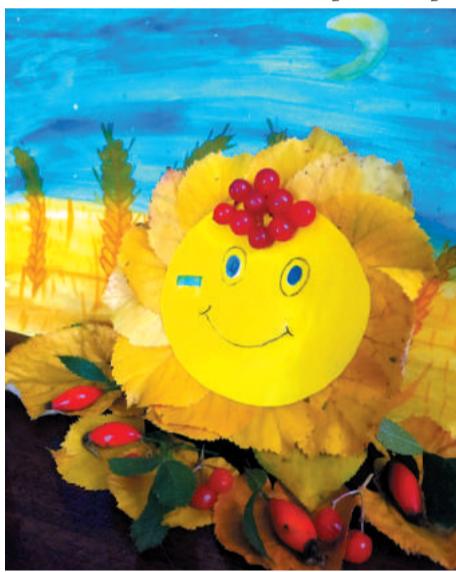
Зеленська Кіра

Богаченко Ольга

Шкарупа Каріна

Першина Дар'я

Житник Олексій

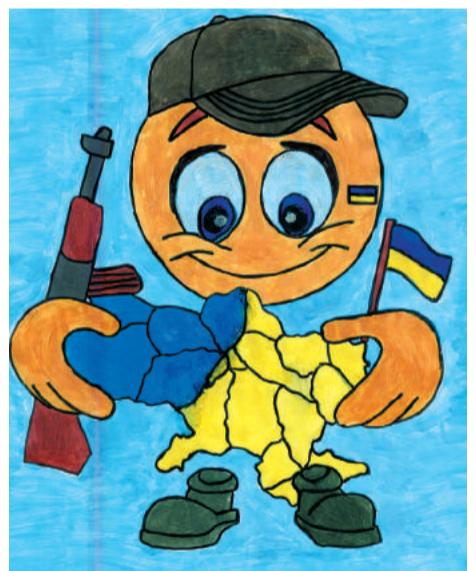
Семенович Роман

Осадовська Анна

Хмелюк Єлизавета

Куши Катерина

Закутня Олександра

Ніньовська Софія

Кулик Ірина та Андрійчук Тетяна

Засновник:

Національний еколого-натуралістичний центр
учнівської молоді (НЕНЦ)

Головний редактор: Володимир Вербицький

Редактор: Вікторія Петлицька

Відповідальний секретар: Олександр Кузнєцов

Газету можна придбати за адресою:

м. Київ-74, вул. Вишгородська, 19, НЕНЦ

Тираж – 1 500 пр. Ціна договірна

Газета «Юннат» реєстраційне свідоцтво КВ № 22094-11994Р від 16.05.2016

Рукописи не рецензуються й не повертаються.

Деякі матеріали друкуються в порядку обговорення.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів.

Адреса редакції:

04074, м. Київ,
вул. Вишгородська, 19, НЕНЦ
Тел./факс 430-0260
Тел. 430-0064, 430-2222
<https://nenc.gov.ua>
E-mail: nenc@nenc.gov.ua

Надруковано
в ТОВ «НВП
«Інтерсервіс»

Підготовлено
до друку
28.12.2022